

แผนบริหารความต่อเนื่องในการปฏิบัติราชการในสภาวะวิกฤต
ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ

มีนาคม 2562

1. บทนำ

แผนความต่อเนื่อง หรือที่ต่อไปนี้จะเรียกว่า “Business Continuity Plan (BCP)” ฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อให้ กรมวิทยาศาสตร์บริการ หรือที่ต่อไปนี้จะเรียกว่า “หน่วยงาน” สามารถนำไปใช้ในการตอบสนองและปฏิบัติงานในสภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ ไม่ว่าจะเกิดจากภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุ หรือการมุ่งร้ายต่อองค์กร เช่น อุทกภัย อัคคีภัย การก่อการประท้วง การก่อการจลาจล การก่อวินาศกรรม เป็นต้น โดยสภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวส่งผลให้หน่วยงาน ต้องหยุดการดำเนินงาน หรือไม่สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง

หากหน่วยงานไม่มีกระบวนการรองรับการดำเนินงานธุรกิจอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน ในด้านต่างๆ เช่น ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจการเงิน การให้บริการ สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แผนความต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ไม่คาดคิด และทำให้กระบวนการที่สำคัญ (Critical Business Process) สามารถกลับมาดำเนินการได้อย่างปกติ หรือตามระดับการให้บริการที่กำหนดได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้อาจสามารถลดระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน

วัตถุประสงค์ (Objectives)

- เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารความต่อเนื่อง
- เพื่อให้หน่วยงานมีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าในการรับมือกับสภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ ที่เกิดขึ้น
- เพื่อลดผลกระทบจากการหยุดชะงักในการดำเนินธุรกิจหรือการให้บริการ
- เพื่อบรรเทาความเสียหายให้อยู่ระดับที่ยอมรับได้ เช่น ผลกระทบด้านเศรษฐกิจการเงิน การให้บริการ สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- เพื่อให้ประชาชน เจ้าหน้าที่ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานภาครัฐ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของหน่วยงาน แม้หน่วยงานต้องเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานจนทำให้การดำเนินธุรกิจต้องหยุดชะงัก

สมมติฐานของแผนความต่อเนื่อง (BCP Assumptions)

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นภายใต้สมมติฐาน ดังต่อไปนี้

- เหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาสำคัญต่างๆ แต่มิได้ส่งผลกระทบต่อสถานที่ปฏิบัติงานสำรองที่ได้มีการจัดเตรียมไว้
- หน่วยงานเทคโนโลยีสารสนเทศรับผิดชอบในการสำรองระบบสารสนเทศต่างๆ โดยระบบสารสนเทศสำรองนั้น มิได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ฉุกเฉินเดียวกันกับระบบสารสนเทศหลัก
- “บุคลากร” ที่ถูกระบุในเอกสารฉบับนี้ หมายถึงพนักงานและเจ้าหน้าที่ทั้งหมดของ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

1.1 ขอบเขตของแผนความต่อเนื่อง (Scope of BCP)

แผนความต่อเนื่อง (BCP) ฉบับนี้ ใช้รับรองกรณีเกิดสภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน บริเวณสำนักงานของหน่วยงาน หรือภายในของหน่วยงาน ประกอบด้วยเหตุการณ์ต่อไปนี้

- เหตุการณ์อุทกภัย
- เหตุการณ์อัคคีภัย
- เหตุการณ์ชุมนุมประท้วง/ จลาจล
- เหตุการณ์โรคระบาด

อย่างไรก็ตาม แผนความต่อเนื่องฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับกับการบริหารความต่อเนื่องของหน่วยงาน ในหลากหลายรูปแบบของสภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน โดยพิจารณาถึงผลกระทบต่อทรัพยากรที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. ผลกระทบด้านอาคาร / สถานที่ปฏิบัติงานหลัก: เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานที่สถานที่ปฏิบัติงานหลักของ กรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้รับความเสียหายและส่งผลกระทบต่อบุคลากรไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานยังสถานที่ปฏิบัติงานหลักได้เป็นระยะชั่วคราวหรือระยะยาว
2. ผลกระทบด้านวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ / การจัดหาจัดส่งวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ: เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ไม่สามารถใช้งานวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ หรือไม่สามารถจัดหาจัดส่งวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญได้ หรือมีวัสดุอุปกรณ์ ให้สามารถใช้งานในการปฏิบัติงานได้ตามปกติ
3. ผลกระทบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญ: เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ไม่สามารถใช้ระบบงานเทคโนโลยี หรือระบบสารสนเทศ หรือข้อมูลที่สำคัญได้ ให้สามารถใช้งานในการปฏิบัติงานได้ตามปกติ
4. ผลกระทบด้านบุคลากรหลัก: เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้บุคลากรหลักไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ตามปกติ
5. ผลกระทบด้านลูกค้า / ผู้ให้บริการที่สำคัญ: เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ลูกค้า/ ผู้ให้บริการไม่สามารถที่จะให้บริการหรือส่งมอบงานได้ ตามที่ระบุไว้กับ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

สรุปเหตุการณ์ภัยคุกคามและผลกระทบจากเหตุการณ์

เหตุการณ์ภัยคุกคาม		ผลกระทบ				
		ด้านอาคาร/ สถานที่ ปฏิบัติงาน หลัก	ด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ สำคัญ การ / จัดหาจัดส่ง วัสดุอุปกรณ์ ที่สำคัญ	ด้าน เทคโนโลยี สารสนเทศ และข้อมูล ที่สำคัญ	ด้านบุคลากร หลัก	ลูกค้า ผู้/ ให้บริการที่ สำคัญ
1	เหตุการณ์อุทกภัย	✓	✓	✓	✓	✓
2	เหตุการณ์อัคคีภัย	✓	✓	✓	✓	
3	เหตุการณ์ชุมนุม ประท้วง/ จลาจล	✓			✓	
4	เหตุการณ์โรค ระบาด	✓			✓	
5	แผ่นดินไหว	✓	✓	✓	✓	
6	เหตุการณ์ไฟฟ้าดับ ในวงกว้าง	✓				✓

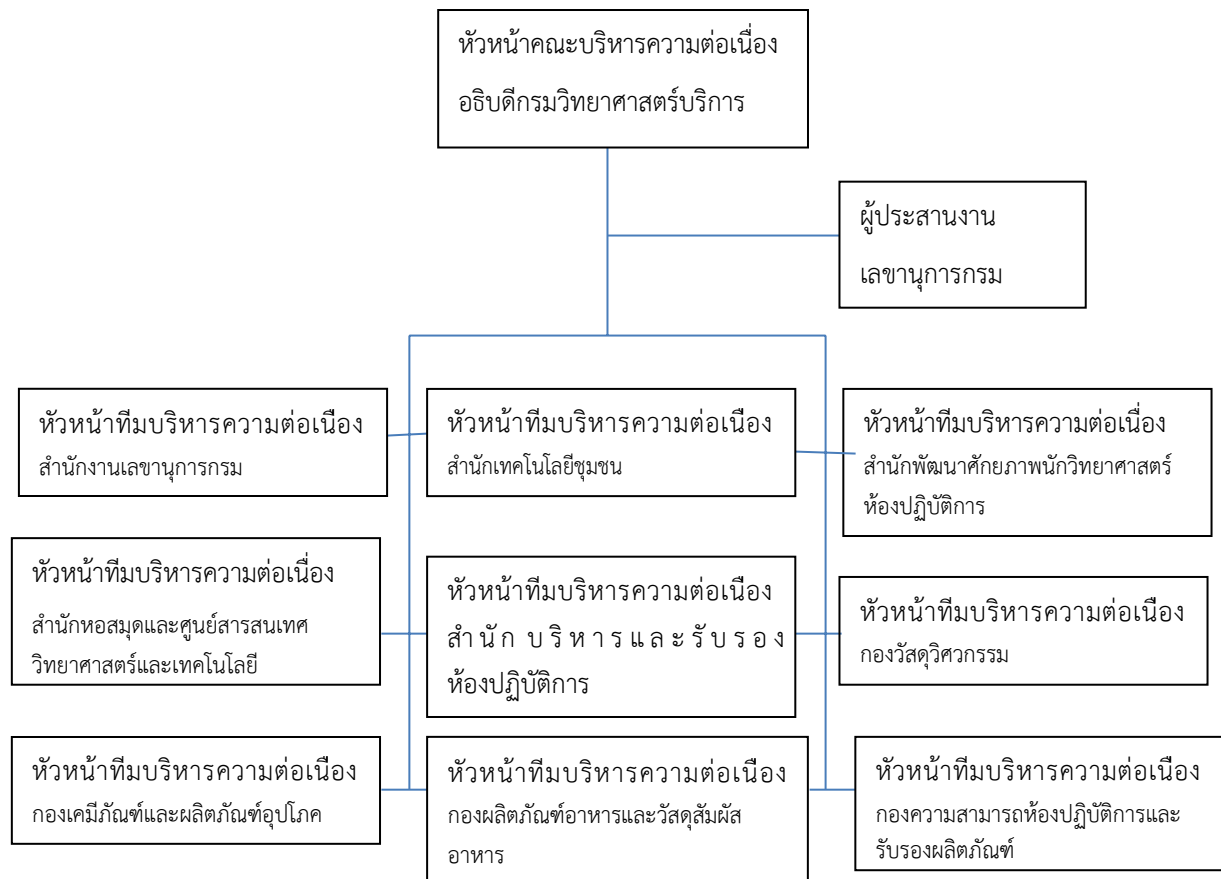
แผนความต่อเนื่อง (BCP) ฉบับนี้ ไม่รองรับการปฏิบัติงานในกรณีที่มีเหตุขัดข้องต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจปกติ โดยเหตุขัดข้องดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานและการให้บริการของหน่วยงาน และหน่วยงานยังสามารถจัดการหรือปรับปรุงแก้ไขได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยผู้บริหารหน่วยงานหรือผู้บริหารของแต่ละกลุ่มงานและฝ่ายงานสามารถรับผิดชอบและดำเนินการได้ด้วยตนเอง

2. การบริหารความต่อเนื่องของกรมวิทยาศาสตร์บริการ

2.1 โครงสร้างและทีมงานแผนความต่อเนื่อง

เพื่อให้แผนความต่อเนื่อง (BCP) นำไปปฏิบัติใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ให้มีการจัดตั้งคณะบริหารความต่อเนื่อง (BCP Team) ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ ขึ้นโดยมีโครงสร้างดังนี้

- 1) หัวหน้าคณะบริหารความต่อเนื่อง
- 2) หัวหน้าทีมบริหารความต่อเนื่อง
- 3) ผู้ประสานงานคณะบริหารความต่อเนื่อง

รูปภาพที่ 2.1 – โครงสร้างคณะบริหารความต่อเนื่อง (BCP Team) ของ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ซึ่งแต่ละตำแหน่งมีหน้าที่ในการร่วมมือดูแล ติดตาม ปฏิบัติงาน และกู้คืนเหตุการณ์ฉุกเฉินในแต่ละส่วนงานให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ตามรายชื่อบุคลากรและบทบาทของทีมงานบริหารความต่อเนื่อง (BCP Team) ที่กำหนดให้เป็นบุคลากรหลัก ในกรณีที่บุคลากรหลักไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้บุคลากรสำรองรับผิดชอบบทบาทของบุคลากรหลักไปก่อน จนกว่าจะได้มีการมอบหมายและแต่งตั้งขึ้นโดยหัวหน้าคณะบริหารความต่อเนื่องในการบริหารความต่อเนื่องและกอบกู้คืน

บุคลากรหลัก		บทบาท	บุคลากรสำรอง	
ชื่อ	เบอร์มือถือ		ชื่อ	เบอร์มือถือ
นางอุมาพร สุขม่วง	091-379-7093	หัวหน้าคณะกรรมการ ต่อเนื่อง กรมวิทยาศาสตร์ บริการ	นางอรุวารรณ อุ่นแก้ว	081-912-5787
นางเดช บัวคลี่	081-343-1710	ผู้ประสานงาน	นางชมพูนุท จินะเจริญ	089-810-1640
นายเดช บัวคลี่	081-343-1710	หัวหน้าทีมบริหารความ ต่อเนื่องสำนักเลขานุการกรม	นางชมพูนุท จินะเจริญ	089-810-1640
นส.นงนุช เมธิยนต์พิริยะ	081-828-5072	หัวหน้าทีมบริหารความ ต่อเนื่อง สำนักเทคโนโลยี ชุมชน	นางอาภาพร สินธุสาร	089-153-5275
นส. ปัทมา นพรัตน์	081-439-4155	หัวหน้าทีมบริหารความ ต่อเนื่อง สำนักพัฒนา ศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ	นายชยกร สุดใจ	089-744-9676
น.ส.ลดา พันธุ์สุขุมนา	091-379-7090	หัวหน้าทีมบริหารความ ต่อเนื่องสำนักหอสมุดและ ศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	นายณภดล แก้วบรรพต	081-409-8200
นางพจมาน ท่าจีน	085-043-9280	หัวหน้าทีมบริหารความ ต่อเนื่อง สำนักบริหารและ รับรองห้องปฏิบัติการ	นางจันทนรัตน์ วรรณรพ วิทย์	089-123-3321
นางเทพีวรรณ จิตรวัชร โกมล	062-456-5991	หัวหน้าทีมบริหารความ ต่อเนื่องกองวัสดุวิศวกรรม	นายอนนท์ ป้อมประสิทธิ์	084-680-3102
น.ส.นิตระนารถ แจ้งทอง	081-256-9351	หัวหน้าทีมงานบริหารความ ต่อเนื่องกองเคมีภัณฑ์และ ผลิตภัณฑ์อุปโภค	น.ส.กานดา โกมลวัฒน์ชัย	081-256-9351
นส.นงนุช เมธิยนต์พิริยะ	091-379-7091	หัวหน้าทีมบริหารความ ต่อเนื่อง กองผลิตภัณฑ์ อาหารและวัสดุสัมผัสอาหาร	นางสุพรรณิ เทพอรุณรัตน์	081-803-6317
นางวรรณิ อุไพบูลย์	091-379-7092	หัวหน้าทีมบริหารความ ต่อเนื่องกองความสามารถ ห้องปฏิบัติการและรับรอง ผลิตภัณฑ์	นางเยาวลักษณ์ ชินชูศักดิ์	084-520-4664

ตารางที่ 2.1 – รายชื่อบุคลากรและบทบาทของคณะกรรมการบริหารความต่อเนื่อง (BCP Team)

2.2 กลยุทธ์ความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Strategy)

ทรัพยากร		กลยุทธ์ความต่อเนื่องทางธุรกิจ
	อาคาร/ สถานที่ ปฏิบัติงานหลัก	<ul style="list-style-type: none"> ■ กำหนดให้ใช้พื้นที่ปฏิบัติงานสำรองภายใน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีการสำรวจ ความเหมาะสมของสถานที่ ประสานงาน และการเตรียม ความพร้อม กับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ■ ในกรณีที่ความเสียหายขยายเป็นวงกว้าง กำหนดให้ใช้ หน่วย ในเครือข่าย หรือหน่วยงานที่มีภารกิจใกล้เคียงหรือ ต้องส่ง มอบงานให้กัน โดยมีการสำรวจความเหมาะสม ของสถานที่ ประสานงาน และการเตรียมความพร้อม ล่วงหน้า
	วัสดุอุปกรณ์ที่ สำคัญ / การ จัดหาจัดส่งวัสดุ อุปกรณ์ที่สำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> ■ กำหนดให้สรรหาอุปกรณ์เครื่องมือที่มีอยู่ในกรมวิทยาศาสตร์ บริการก่อน แล้วจึงสรรหาจากภายนอก เช่น บริษัทตัวแทน จำหน่ายอุปกรณ์เครื่องมือการแพทย์ ■ กำหนดให้จัดเก็บวัสดุสิ้นเปลืองในปริมาณที่เหมาะสม ตาม รอบการสั่งซื้อผ่านหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้างและสรร หาวัสดุ สิ้นเปลืองที่มีอยู่ในกรมวิทยาศาสตร์บริการก่อน แล้วจึงสรรหาจากภายนอก เช่น บริษัทตัวแทนจำหน่าย ■ กำหนดให้มีการจัดหาคอมพิวเตอร์สำรอง ที่มีคุณลักษณะ เหมาะสมกับการใช้งาน พร้อมอุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมโยง ต่อ ผ่านเข้าสู่ระบบเทคโนโลยีของกรมวิทยาศาสตร์บริการ
	เทคโนโลยี สารสนเทศและ ข้อมูลที่สำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> ■ เนื่องระบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญ ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ มีลักษณะแบบรวม ศูนย์ และเชื่อมโยงระบบเครือข่าย และต้องรองนกว่า ระบบการ บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศสำรองของกรม วิทยาศาสตร์ บริการ จะถูกรักษาให้สามารถใช้งานได้ ■ ดำเนินการบันทึกข้อมูลด้วยระบบมือไปก่อนแล้วจึง บันทึก ข้อมูลระบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ
	บุคลากรหลัก	<ul style="list-style-type: none"> ■ กำหนดให้ใช้บุคลากรสำรองทดแทนภายในหน่วยงานฝ่าย / งานหรือกลุ่มงานเดียวกัน

	ลูกค้า ผู้ให้บริการ / ที่สำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> ■ การไฟฟ้านครหลวงเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการจำหน่ายไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม กรมมีระบบไฟฟ้าสำรองที่สามารถจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่หน่วยงานที่สำคัญได้เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 8 ชั่วโมง หรือสามารถใช้เครื่องกำเนิดไฟแทนได้โดยใช้ น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง ■ การประปานครหลวงเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการจำหน่ายน้ำประปา อย่างไรก็ตาม กรมมีระบบสำรองน้ำให้สามารถใช้สำรองได้ระดับหนึ่งจากนั้น จึงจะประสานงานและจัดหาให้มี รถบรรทุกน้ำจัดส่งมาให้ ■ ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
---	---------------------------------------	--

2.3 ผลกระทบทางธุรกิจ (Business Impact Analysis)

ในการวิเคราะห์ผลกระทบทางธุรกิจ (Business Impact Analysis) ของ กรมวิทยาศาสตร์บริการ พบว่า กระบวนการหลักส่วนใหญ่มีความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินงานให้บริการได้ ภายในระยะเวลาอันสั้น อันประกอบด้วย

กระบวนการหลัก	ระดับความเร่งด่วน	ระยะเวลาเป้าหมายในการฟื้นคืนสภาพ				
		4 ชั่วโมง	1 วัน	1 สัปดาห์	2 สัปดาห์	1 เดือน
กระบวนการสนับสนุน (กำลังคนงบประมาณการเงิน สาธารณูปโภค IT พัสดุ ฯลฯ)	สูง	✓	✓	✓	✓	✓
การวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี	ปานกลาง		✓	✓	✓	✓
การรับรองห้องปฏิบัติการ	ปานกลาง			✓	✓	✓
การฝึกอบรมเพื่อการพัฒนา ศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ	สูง	✓	✓	✓	✓	✓
การบริการสารสนเทศหอสมุด วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ปานกลาง			✓	✓	✓
การทดสอบและสอบเทียบ	สูง/ปานกลาง		✓	✓	✓	✓
การทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ	ปานกลาง			✓	✓	✓

ตารางที่ 2.3 ผลกระทบทางธุรกิจ (Business Impact Analysis)

สำหรับกระบวนการอื่น ๆ ที่ประเมินแล้ว อาจไม่ได้รับผลกระทบในระดับสูงถึงสูงมาก หรือมีความยืดหยุ่นสามารถชะลอการดำเนินงานและการให้บริการได้ โดยให้ผู้บริหารของฝ่ายงานประเมินความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ หากมีความจำเป็น ให้ปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความต่อเนื่องเช่นเดียวกับกระบวนการหลัก

3. ขั้นตอนขั้นตอนการบริหารความต่อเนื่องและกอบกู้กระบวนการ

ให้นำแผนบริหารความต่อเนื่องในการปฏิบัติราชการในสภาวะวิกฤติของกรมวิทยาศาสตร์บริการ 2559 มาใช้โดยอนุโลม